

o drugim temama kojima je posvećivao svoju misaonu pozornost i s njome povezanu djelatnost. Sve su to radovi s vjerskom tematikom. Najprije, postoji velika skupina članaka o katoličkim organizacijama. Potom, ima članaka o Rimu, papi i papinstvu, zatim o Lurdu i lurdskim događanjima te čudesima. Teme iz kršćanskoga morala, prema čemu je bio posebno pozoran, Merz obrađuje u nekoliko članaka. S tim su povezani i članci o tjelovježbi koja je bila sastavni dio programa i djelatnosti Orlovske organizacije; kroz svoje članke Merz joj je nastojao utisnuti duh kršćanskih vrijednosti. Ostali Merzovi članci o drugim temama, ali uvijek s vjerskim sadržajima, svrstani su u skupinu pod imenom *Razno*.

Čitajući njegove radove uočava se velika svestranost; mnoge stvarnosti ljudskoga života i društva povezane s vjerom zaokupljale su njegovu pozornost. Svima njima pristupa u svjetlu katoličke vjere i ukazuje na rješenja u njezinu svjetlu. Njegovi su članci, ma o kojoj temi da piše, prožeti dubokim osvjedočenjem o ljepoti i istinitosti katoličke vjere i njezinih moralnih načela, što želi svojim pisanim radovima priopćiti čitatelju te ih uvjeriti i oduševiti za njih. Iz njegovih spisa i riječi provire zanos, oduševljenje i ljubav za svetu Crkvu, za Krista, za katoličku vjeru i sve njezine vrijednosti.

Radovi, članci i studije u svakoj skupini poredani su kronološki tj. onim redom, po mjesecima i godinama, kako ih je Merz objavljivao u tisku. Zanimljivo je obratiti pozornost na godinu objavljivanja pojedinoga članka i usporediti ga sa starosnom dobi Ivana Merza. Veoma iznenađuje činjenica što je sa samo trideset i dvije godine života ostavio tako veliku pisanu baštinu. Također, iznenađuje njegova duhovna, vjerska, moralna i intelektualna zrelost te informiranost pri pisanju o pojedinim temama.

Kako je dobivao strane katoličke novine i časopise, prevodio je i objavljivao u našem katoličkom tisku zanimljive novosti iz katoličkoga života po svijetu, kao

i izvještaje o značajnijim zbivanjima, pogotovo vezanim uz katoličke organizacije. Uvijek mu je, međutim, jedina nakana i želja bila informirati hrvatsku katoličku javnost o tome što angažirani katolički laici rade po svijetu na polju katoličkoga apostolata i, posebice, odgoja mladeži te kakve se sve inicijative po katoličkome svijetu poduzimaju za širenje Kristova Kraljevstva.

Da bi se pojedini tekstovi Ivana Merza bolje shvatili, pogotovo oni o katoličkim organizacijama, korisno je imati u vidu povijesnu pozadinu i upoznati vjerske i društvene okolnosti u kojima je Ivan Merz djelovao i koje su uvjetovale nastanak njegovih radova i članaka. Posebno je važno poznavati razvoj i djelovanje Hrvatskoga katoličkog pokreta te nastanak i rad Orlovske organizacije u Hrvatskoj.

Želja je izdavača da ovo prvo izdanje njegovih Sabranih djela, koje će sadržavati oko deset svezaka, kako se predviđa, omogući široj javnosti pristup sveukupnosti pisane baštine Ivana Merza i, posebno, upoznavanje njegove duhovne misli kojom je obogatio ne samo katoličku duhovnost, nego i hrvatsku kulturu. Spisi Ivana Merza jedinstveno su blago hrvatske duhovne literature XX. stoljeća i predstavljaju izvor trajne inspiracije na putu prema dobru svima koji ih budu čitali i proučavali.

Stjepan Ribić

S. Marija od Presvetoga Srca (Anka Petričević), *Pogled u misterij*, Symposion, Biblioteka asketsko–mističnih djela, Knjiga CI, Split, 2010, 286 str.

Knjiga Anke Petričević »Pogled u Misterij« uводи osobu u misterij sveukupne stvarnosti. U pozadini svega je naš Bog, tvorac i upravitelj svega što postoji, i to samo po Njemu koji je nevidljiv, ali se očituje na razne načine. To Božje očitovanje za mnoge je nepoznatljivo i nevidljivo, iako sveukupna stvar-

nost upućuje na nevidljivog kreatora koji stoji u njezinoj pozadini.

Knjiga je podijeljena na četiri dijela. U prvom dijelu autorica promatra Boga kao savršenu ljubav usmjerenu prema čovjeku, kruni stvaranja, nečemu naj-savršenijem. Zbog svoje ograničenosti čovjek toga nije u potpunosti svjestan, ali unatoč tome ostaje ljubljeno Božje biće. U drugom dijelu knjige autorica tog Boga naziva Jahvom i ukazuje na njega kroz povijest Staroga zavjeta. Sva je ta povijest kreirana Jahvinom mišlju. Iako se čovjek grijehom udaljio od Boga, Bog ga nije potpuno napustio, nego se brine za njega i želi da mu se po Duhu Svetom vrati. Treće poglavlje govori o Duhu Svetome i prezentira njegovu ulogu, koja je ponekad neobjašnjiva i neizreciva, ali i neporeciva. Naime sva priroda i ljudska umijeća na mnogo načina svjedoče ulogu Duha Svetoga. On nas vodi u zadnji dio knjige koji stavlja naglasak na Logos, utjelovljenu Riječ. Po toj Riječi ovaj vidljivi svijet se vraća Bogu kroz otkupljenje i izmirenje neba i zemlje; sve se promatra kroz Riječ koja je sišla na zemlju i ostala među nama.

Ova knjiga je meditativno–znanstveno djelo, citira veliki broj filozofa, teologa i duhovnih velikana koji su obilježili povijest. Autorica je uspjela iz povijesnog izvući ono duhovno i bitno što obogaćuje čovjeka, koji bi trebao promatrati svu stvarnost evanđeoskim okom. Usprkos mnoštvu tema, dobio se široki spektar duhovnog; sve one sačinjavaju ono jedino istinsko što čovjeku treba i za čim treba težiti. Iako to duhovno još nije dobilo puninu izražaja zbog materijalne ograničenosti u koju je zarobljeno, sve upućuje da je to neizbježno.

Smiljan Milićević

Ivan Kverić, *O. Josip Milunović. Život i djelo*, Župni ured Visočane, Zadar, 2011, 158 str.

Život, lik i djelo isusovca Josipa Milunovića prikazan je u knjizi »O. Josip Milunović. Život i djelo«. Autor knjige don. Ivan Kverić sakupio je građu koja prikazuje djelovanje o. Milunovića prvenstveno u Požegi i Kutjevu.

Prvi dio knjige posvećen je rodnom mjestu o. Milunovića, Visočanima, zatim njegovu prosvjetiteljskom radu, životu Visočana nekada i danas, danima o. Milunovića provedenim u Požegi te njegovu pučko–prosvjetnom radu između 1744. i 1759. godine.

Drugi dio sastoji se od knjige koju je napisao sam o. Josip Milunović »Šest nedilja na poštenje sv. Alojzija Gonzage«, kako u novotiskanom izdanju tako i u obliku fotokopije samoga originala.

Kao prilog, u trećem dijelu knjige, pronalazimo izvratke onoga što su razni pisci napisali o isusovcu Josipu Milunoviću, dok se naposljetku nalazi bilješka o piscu ove knjige, don. Ivanu Kveriću.

Knjiga je opremljena tvrdim uvezom čija naslovnica nosi crtež o. Josipa Milunovića koji je nacrtao Milunovićev subrat, časni brat Zdenko Vidović. Također, knjiga je ispunjena mnoštvom crno–bijelih fotografija i crteža koji prate sadržaj.

Knjiga »O. Josip Milunović. Život i djelo« može biti zanimljivo štivo svima zainteresiranima za rad i djelo otaca isusovaca u Požegi i požeškom kraju. Prvi je ovo pokušaj »otimanja zaboravu« lika i djela jednoga domaćeg velikana svoje-ga doba i požeških prostora, o. Josipa Milunovića.

Antonio Kolar